

مشخصات کلی	<p>نام درس : تاریخ شمارهٔ درس : ۹ نام مدرسه : دبستان غیرانتفاعی طلوع فجر پسران تاریخ اجرا : ۱۰ / ۱۰ / ۱۳۹۱</p> <p>به نام خدا پایهٔ درس : پنجم مقطع : ابتدایی زمان تدریس : ۴۵ دقیقه تعداد دانش آموزان : ۲۳ نفر آموزگار : سحر درویشی</p>
هدف های کلی	<p>آشنایی دانش آموزان با سلسلهٔ حاکم بر ایران در زمان حملهٔ مغول‌ها (خوارزمشاهیان) آشنایی دانش آموزان با رخدادهای زمان حملهٔ مغول‌ها و اثرات آن در کشور آشنایی دانش آموزان با ایلخانان و تیموریان</p>
رئوس مطالب	<p>این درس در چهار صفحهٔ با مضامین الف) حملهٔ مغول‌ها به ایران ب) سلسلهٔ خوارزمشاهیان ج) مغول‌ها د) حملهٔ مغول‌ها به ایران ه) حملهٔ تیمور به ایران و) اقدامات شاهرخ و دیگر فرزندان تیمور در ایران ز) پرسش‌های کتاب ارائه می‌شود.</p>
هدف های جزئی و رفتاری	<p>انتظار می‌رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند: دانستنی‌ها: ۱) علت حملهٔ مغول‌ها در زمان سلطان محمد خوارزمشاه را توضیح دهند. ۲) آثار حملهٔ مغول‌ها به ایران را شرح دهند. ۳) علت ضعف دولت در مقابله با مغول‌ها را با بحث و گفت و گو در گروه خود بررسی نمایند. ۴) آثار حملهٔ تیمور به ایران را شرح دهند. ۵) به نقش جانشین تیمور در آبادانی ایران اشاره کنند و نمونه‌های آن را بیان نمایند.</p> <p>مهارت‌ها:</p> <p>۱) با توجه به پیش خوانی درس در منزل، بتوانند در کلاس سوال‌های مهم متن را تشخیص دهند. ۲) بعد از آشنایی با مطالب درس، نمایشنامهٔ مربوط به آن را با توجه به مدت زمان تعیین شده تمرین نمایند و در زمان مقرر آن را در کلاس و یا در مدرسه اجرا نمایند. (شخصیت‌ها و فعالیت‌ها از قبل توسط معلم تعیین می‌شود و نیز در حین تمرین معلم، دانش آموزان را زیر نظر دارد.)</p> <p>نگرش‌ها:</p> <p>۱) به سخنان معلم گوش فرا دهند. ۲) سوالات مجھول در ذهن خود بپرسند.</p>
ایرانی ادوار گذشته علاقه نشان دهند.	<p>۳) به مطالعهٔ کتاب‌هایی در رابطه با تاریخ ایران و هجوم‌ها و کشورگشایی‌ها توسط حاکمان ایرانی و غیر ایرانی ادوار گذشته علاقه نشان دهند.</p> <p>۴) نسبت به پاسداری از وطن و ایستادگی در برابر دشمنان با تعصب صحبت می‌کنند.</p>

<p>جعبه‌ی کارت‌های رنگی – کتاب – برگه‌ی کار گروهی درس قبل (برای ارزش‌یابی تشخیصی) – عکس‌هایی از اقدامات شاهرخ (پسر تیمور) در ایران – متن نمایش نامه – پاور پوینت خلاصه‌ی مطالب درس.</p>	<p>وسایل آموزشی</p>				
<p>همکاری در گروه‌های کوچک – توضیحی – پرسش و پاسخ – ایفای نقش</p>	<p>روش‌های تدریس</p>				
<p>پاسخ به سؤال‌های کتاب – طرح سؤال‌های مهم متن توسط دانش‌آموزان – کنجکاوی در مورد تاریخ و سرگذشت کشورشان ایران.</p>	<p>نشانه‌های تحقیق اهداف</p>				
<p>سلام و احوال پرسی – حضور و غیاب چشمی – گروه بندی با استفاده از کارت‌هایی که به صورت تصادفی از ۴ دقیقه</p> <p>جعبه‌ی کارت‌ها بیرون می‌آورند و افرادی که کارت‌های هم رنگ دارند در یک گروه قرار می‌گیرند.</p> <p>(۵ گروه چهار نفره و یک گروه ۳ نفره تشکیل می‌دهند)، خواندن دعای قبل از تدریس</p>	<p>قبل از شروع تدریس</p>				
<p>برگه‌ی کار گروهی مربوط به درس قبل به گروه‌ها داده می‌شود و آن‌ها در تعامل با هم به پرسش‌ها پاسخ می‌دهند؛ و معلم در حین انجام فعالیت توسط گروه‌ها به سرکشی آن‌ها می‌پردازد و فعالیت آن‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. (دانش‌آموزان در این تعامل هم‌زمان فرا می‌گیرند، به هم‌دیگر آموزش می‌دهند و نیز مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند).</p> <p>بعد از پایان وقت مقرر، برگه‌ها جمع آوری شده و پس از بررسی در پوشه‌ی فعالیت‌های کار گروهی قرار می‌گیرد.</p>	<p>ارزشیابی تشخیصی</p>				
<p>معلم با کوبیدن به تخته و اشاره به درس ۱۲ کتاب بخوانیم (دو ستاره‌ی درخشان) که در آن جا به حمله‌ی مغول‌ها و آثار آن و همچنین نقش خواجه نصیرالدین توosi در مقابله با مغول‌ها آشنا شده‌اند، توجه دانش‌آموزان را به درس جدید جلب نموده و به آن‌ها بیان می‌کند که پس از فراغیری این درس قرار است با همکاری هم نمایشنامه‌ای را در کلاس یا مدرسه‌ی اجرا کنیم.</p>	<p>انگیزش و آماده‌سازی</p>				
<table border="1" data-bbox="17 1462 1398 2014"> <thead> <tr> <th data-bbox="17 1462 493 1545">فعالیت دانش‌آموز</th> <th data-bbox="493 1462 1398 1545">فعالیت معلم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="17 1545 493 2014"> <ul style="list-style-type: none"> ‣ دانش‌آموزان گوش فرا می‌دهند. ‣ بعد از کمی تفکر پاسخ می‌دهند. </td> <td data-bbox="493 1545 1398 2014"> <ul style="list-style-type: none"> • از آن جا که دانش‌آموزان، درس را روز قبل در منزل پیش خوانی نموده‌اند؛ در حین تدریس، آموزگار با پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان را در گیرمطلب می‌کند. • معلم با توجه به رئوس مطالب به بیان آن‌ها پرداخته و در زمان‌های مناسب دانش‌آموزان به پرسش‌های معلم در گروه پاسخ می‌دهند. ✓ اشاره به درس قبلی و توالی مطالب در درس جدید. ✓ بعد از ضعف سامانیان، فرماندهان ترک کدام سلسله‌ها را در ایران ایجاد کردند؟ </td> </tr> </tbody> </table>	فعالیت دانش‌آموز	فعالیت معلم	<ul style="list-style-type: none"> ‣ دانش‌آموزان گوش فرا می‌دهند. ‣ بعد از کمی تفکر پاسخ می‌دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • از آن جا که دانش‌آموزان، درس را روز قبل در منزل پیش خوانی نموده‌اند؛ در حین تدریس، آموزگار با پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان را در گیرمطلب می‌کند. • معلم با توجه به رئوس مطالب به بیان آن‌ها پرداخته و در زمان‌های مناسب دانش‌آموزان به پرسش‌های معلم در گروه پاسخ می‌دهند. ✓ اشاره به درس قبلی و توالی مطالب در درس جدید. ✓ بعد از ضعف سامانیان، فرماندهان ترک کدام سلسله‌ها را در ایران ایجاد کردند؟ 	<p>ارائه‌ی درس جدید</p>
فعالیت دانش‌آموز	فعالیت معلم				
<ul style="list-style-type: none"> ‣ دانش‌آموزان گوش فرا می‌دهند. ‣ بعد از کمی تفکر پاسخ می‌دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • از آن جا که دانش‌آموزان، درس را روز قبل در منزل پیش خوانی نموده‌اند؛ در حین تدریس، آموزگار با پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان را در گیرمطلب می‌کند. • معلم با توجه به رئوس مطالب به بیان آن‌ها پرداخته و در زمان‌های مناسب دانش‌آموزان به پرسش‌های معلم در گروه پاسخ می‌دهند. ✓ اشاره به درس قبلی و توالی مطالب در درس جدید. ✓ بعد از ضعف سامانیان، فرماندهان ترک کدام سلسله‌ها را در ایران ایجاد کردند؟ 				

<ul style="list-style-type: none"> » در گروه مشورت می کنند. در برگه یادداشت می شود. دو گروه نظر خود را می خوانند. » در گروه مشورت می کنند. در برگه یادداشت می شود. دو گروه نظر خود را می خوانند. » بحث در گروه ، ثبت نظرات و بیان آن » بقیه دانش آموزان گوش فرا می دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ حمله‌ی مغول‌ها در زمان خوارزمشاهیان (سلطان محمد خوارزمشاه) <ul style="list-style-type: none"> ✓ نحوه‌ی کشورگشایی مغول‌ها ✓ نظر چنگیز خان نسبت به داشتن روابط با ایرانیان (سؤال : چرا چنگیزخان می خواست که با ایران روابط بازرگانی داشته باشد؟) ✓ علت حمله‌ی مغول‌ها به ایران (سؤال : به نظر شما اگر این اتفاق نمی افتاد ، باز هم مغول‌ها به ایران حمله می کردند ؟ چرا؟) ✓ نوشتن جمله‌ی (حمله‌ی مغول‌ها به ایران) روی تخته ✓ اتفاقات و آثار حمله‌ی مغول‌ها در ایران ✓ علل ناتوانی مردم در مقابل مغول‌ها ✓ ضعف مغول‌ها و ایجاد حکومت‌های متعدد در ایران ✓ نوشتن جمله‌ی (حمله‌ی تیمور به ایران) روی تخته ✓ اتفاقات و آثار حمله‌ی چنگیز به ایران ✓ تأثیر فرهنگ ، تمدن و دین اسلام در جانشینان (جانشینان) تیمور و اقدامات ایشان در راه آبادانی ایران ✓ چسباندن عکس مربوط به این اقدامات روی تخته‌ی کلاس (مسجد گوهرشاد ، رصدخانه‌ی مراغه و ...) ✓ انتخاب چند دانش آموز (به ترتیب) برای روخوانی درس.
<p>برای هر سؤال دو گروه نظر خود را بیان می کنند ، بدین شکل هر ۶ گروه در حین تدریس فعال بوده و همکاری کرده اند.</p> <p>بعد از بیان نظرات هر گروه ، دیگران با توجه به زمان آن را نقد می کنند.</p> <p>در انتهای تدریس برگه های نظرات گروه ها ، جمع آوری</p>	

	شده و در پوشه‌ی فعالیت‌های گروهی قرار می‌گیرد.		
۲ دقیقه		استفاده از پاورپوینت که شامل خلاصه‌ی از رئوس مطالب و تصاویری از اقدامات جانشینان تیمور در ایران است.	جمع‌بندی
۳ دقیقه	✓ دانش آموزان در گروه‌های خود به پرسش‌های درس پاسخ می‌دهند.	✓ معلم پس از انجام فعالیت، از سه نفر می‌خواهد تا به ترتیب به نمایندگی از گروه خود، به سه پرسش درس پاسخ دهند. تا پاسخ‌ها یکسان شود.	ارزشیابی پایانی
۴ دقیقه	► از آن‌جا که دانش آموزان در طول سال تحصیلی با وظایف خود در مورد انجام تکالیف منزل آشنا شده‌اند، این مورد وقت زیادی از کلاس نمی‌گیرد.	۱. طرح پرسش‌های متن در منزل (که در ابتدای جلسه‌ی بعد در کلاس صفحه به صفحه باز خوانی شده و نکات مهم به دانش آموزان توسط معلم گوشزد می‌شود.) هدف از این فعالیت: آشنایی دانش آموزان با انواع سؤالات می‌باشد. ۲. پرسش درس در جلسه‌ی بعدی. ۳. ارائه‌ی متن نمایشنامه و برنامه‌ریزی برای تمرین و اجرای آن برای دو هفته‌ی بعد.	ارائه‌ی تکلیف

تاریخ آیینه‌ی عبرت

نمایش حمله‌ی مغول هابه ایران (درس ۹ تاریخ کلاس پنجم)

منبع نمایش نامه : اینترنت

نقش‌ها :

راوی - چنگیزخان - فرمانده‌ی چنگیزخان - یک مردچینی - سرباز ایرانی - حاکم شهر مرزی -

سلطان محمد - عده‌ای به عنوان تاجر - عده‌ای به عنوان مردم چین

شروع داستان :

راوی : در درس‌های قبل گفتیم که سلسله‌های ترک به مدت ۵۰۰ سال بر کشور ما حکومت کردند. یکی از این سلسله‌ها در منطقه‌ای به نام خوارزم حکومت می‌کردند به همین علت به خوارزم‌شاهیان معروف بودند. یکی از پادشاهان معروف خوارزم‌شاهی سلطان محمد خوارزم‌شاه بود که در زمان او مغول‌ها به ایران حمله کردند.

مغول‌ها مردمی جنگجو و خون‌ریز بودند. فرمانده‌ی مغول‌ها شخصی به نام چنگیزخان بود.

مغول‌ها به فرماندهی چنگیز ابتدا به کشور چین حمله بردن و آن‌جا را تصرف کردند. (مغول‌ها در حال حمله به چین)

صحنه‌ی اول

فردچینی : ای وای ، مغول‌ها ، بدبخت شدیم ، ای وای ، فرار کنید! فرار کنید!

(مغول‌ها با شمشیرهایشان در حال حمله هستند و چینی‌ها در حال فرار و کشته شدن. چنگیزخان و افرادش در حال پیشروی هستند تا به مرز ایران می‌رسند.)

چنگیزخان : فرمانده ! ..... فرمانده !

فرمانده : (پس از تعظیم کردن) بله قربان !

چنگیزخان ! این‌جا مرز کجاست؟ (چنگیزخان خطی را روی زمین نشان می‌دهد).

فرمانده : این‌جا مرز ایران و خوارزم‌شاهیان است قربان .

چنگیزخان : عجب ! یعنی ما این قدر پیشروی کرده‌ایم ؟

فرمانده : بله قربان . شما می‌توانید تمام دنیا را فتح کنید. اگر دستور بفرمایید به ایران هم حمله کنیم .

چنگیزخان : نه ! بهتر است ابتدا با آن ها ازدر دوستی درآییم .

فرمانده : (درحالی که خنده اش گرفته جلو دهانش را می گیرد) .

چنگیزخان : چرا می خندي ؟ ما را مسخره می کني ؟

فرمانده : قربان هر وقت صحبت از دوستی می کنید خنده ام می گيرد .

چنگیزخان : ساکت شو ! دستور بدھيد يك کاروان تجارتی برای تجارت با ایران وارد اين کشورشوند . دوست داریم با ایرانیان روابط بازرگانی داشته باشیم ، ایران کشور بزرگی است .

فرمانده : اطاعت قربان (و تعظیم کرده و از صحنه خارج می شود) .

(پس از مدتی چنگیزخان هم از صحنه خارج شده و روی صندلی اش می نشیند) .

صحنه ای دوم ورود کاروانیان (تاجران مغول)

کاروانیان درحالی که پارچه و لوازمی برای فروش به همراه دارند آرام آرام نزدیک مرز کشور ایران می شوند و می ایستند .

سرباز ایرانی : کیستید و از کجا می آید ؟

فرمانده ای کاروان : تاجر هستیم از مغولستان آمده ایم و برای تجارت می خواهیم وارد ایران شویم .

سرباز : اجازه دهید از حاکم شهر کسب اجازه کنم .

(سرباز پیش حاکم رفته و تعظیم می کند . سپس می ایستد . و خطاب به چنگیزخان می گوید) .

سرباز : جناب حاکم عده ای از تاجران مغول می خواهند وارد کشور شوند ، چه دستور می فرمایید ؟

حاکم : مغول ها ! ..... تجارت ! ..... نکند جاسوس در میانشان باشد ؟

سرباز : گمان نمی کنم . و سایلی برای فروش آورده اند .

حاکم : سرباز ، من فکرمی کنم این یک نقشه باشد . ممکن است در بین کاروان عده ای جاسوس باشند . دستور بدھید همه شان را بکشند .

سرباز : اطاعت قربان .

سرباز با دست به بقیه ای سربازها علامت می دهد و سربازان همه یک صدا می گویند : حمله برده و همه را می کشند .

یکی از کاروانیان فرار کرده و نفس زنان خود را به چنگیزخان می رساند درحالی که خودش را روی زمین می کشد.

چنگیزخان روی صندلی نشسته و فرمانده هم در کنار او ایستاده است .

صحنه ی سوم کاخ چنگیز خان

مردزخمی : قربان ! قربان ! همه را کشتند. همه را کشتند!

چنگیزخان : کی ؟ چه کسی را کشتند؟ حرف بزن !

مردزخمی : قربان همه ی کاروان ما به دست ایرانیان کشته شدند . (و مرد پس از گفتن این جمله بی حال بر زمین می افتد) .

چنگیزخان : شنیدی فرمانده ؟

فرمانده : بله قربان .

چنگیزخان : این حاکم احمق خوب بهانه ای به دستم داد. حال که این طور شد ، (با صدای بلند)

پس به ایران حمله می کنی .

مغول هابه ایران حمله می کنند عده ای از مردم کشته شده و عده ای در حال فرار هستند. تا این که مغول ها به نزدیک تخت پادشاهی سلطان محمد می رسند. چنگیزخان با عصبانیت وارد می شود و به طرف سلطان محمد می رود و رو به روی او می ایستد. سلطان محمد درحالی که می لرزد به این طرف و آن طرف می دود ؛ سرانجام فریاد بلند و کشداری سر می دهد و فرار می کند.

چنگیزخان : ای ترسوی احمق به جای مقابله با ما فرار کرد ! (چنگیزخان روی تخت سلطان محمد می نشیند).

راوی : همان طور که دیدید سلطان محمد به جای ایستادگی در مقابل دشمن فرار را برقرار ترجیح داد. مغول ها بسیاری از شهرهای ایران را ویران کردند. بسیاری از مردم ما را کشتند. کتابخانه ها - مساجد و مدرسه ها را به آتش کشیدند مردم ایران با همه سعی و تلاشی که کردند نتوانستند در مقابل دشمن ایستادگی کنند چون حکومت قوی درکشور وجود نداشت .

به نام خدا

برگه‌ی ارزشیابی تشخیصی درس ۸ تاریخ (تشکیل حکومت‌های مستقل در ایران)

اعضای گروه :

تاریخ : ۱۳۹۱ / ۱۰ / ۱۰

وزیر ایرانی دوران سلجوقیان :

شاعر ایرانی معروف دوره‌ی غزنویان :

سه سلسله‌ی ترک که بر ایران حکومت کردند، عبارت اند از :

تشکیل حکومت‌های مستقل در ایران

چرا قیام‌های زیادی بر ضد بنی عباس صورت گرفت ؟

پرسشی

باز خورد آموزگار :